

QP Code : 305300

(3 Hours)

[Total Marks : 100

- N.B.: (1) All questions are **compulsory**.
(2) **Figures** to the **right** indicate **full marks**.
(3) Give **case-law** / reasons wherever **necessary**.

1. Answer the following in not more than 2 sentences :— 20
- (a) What is the meaning of 'in-camera' proceeding ?
 - (b) What is the meaning of an 'inquest panchanama' ?
 - (c) What is the meaning of an 'offence' ?
 - (d) Who is called a 'Victim' ?
 - (e) Distinguish in two points 'inquiry' and 'trial'.
 - (f) What is the meaning of Compoundable offences ?
 - (g) What is the role of a public prosecutor in a Trial ?
 - (h) What is the meaning of a charge ?
 - (i) What is the main role of a Probation Officer ?
 - (j) Define Children's Home ?
2. Write short notes on any **four** of the following :— 20
- (a) Maintenance to Wife, Children and Parents.
 - (b) First Information Report.
 - (c) Clubbing of charges.
 - (d) Statements before police.
 - (e) Plea Bargaining as aid to ADR.
 - (f) Rights of a Juvenile.
3. Solve **any two** of the following situational problems :— 12
- (a) A police officer arrests Mr. 'X' on suspicion that 'X' had committed a non-bailable offence.
 - (i) How long can 'X' be kept in police custody without an order of a magistrate ?
 - (ii) Can court give bail to 'X' ? Under which circumstances can bail be rejected ?
 - (b) 'A' is an old father having a son who is an officer fetching good salary. 'A' has been driven out of house of the son and lives with friends at their mercy.
 - (i) Can 'A' claim maintenance from his son ? What provision will be attracted ?
 - (ii) If the son is ordered to pay maintenance by court but still he does not pay it to 'A', what can 'A' do ? Advise 'A'.

[TURN OVER

- (c) 'A' and 'B' are neighbours and a water channel flows adjacent to land of both of them. 'A' obstructs water flow for his own use depriving 'B' of water. 'B' does not have time to approach civil court as his agricultural activity are at peak and water is urgently required.
- (i) Can 'B' usefully take recourse to any provision of the Cr. P. C. ?
How ?
 - (ii) What is the legislative intention of such provisions in the Cr. P. C. ?

48

4. Answer any **four** of the following :—

- (a) What is a Juvenile Justice Board ? Explain its constitution and powers under Juvenile Justice Act, 2000.
- (b) State the salient features of the Probation of Offenders Act, 1958. Which theory of punishment is adopted for this Act.
- (c) Enumerate and explain the factors which are considered to decide whether bail is to be granted or rejected.
- (d) Thoroughly explain procedure of Sessions Trial.
- (e) What are the provisions to procure attendance in court, of accused and witnesses under the Cr. P. C. ?
- (f) Explain the provisions of delivering the Judgement by a Criminal Court under Cr. P. C.

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

[एकूण गुण : १००]

- सूचना : (१) सर्व प्रश्न सोडवा.
 (२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 (३) आवश्यक तेथे कारणे / केस लॉ द्या.

१. खालील प्रश्नांची उत्तरे दोनच वाक्यांत द्या :-

- (अ) 'इन-कॅमेरा' प्रकरण म्हणजे काय ?
 (ब) 'इन्वेस्ट पंचनामा' म्हणजे काय ?
 (क) 'गुन्हा' याची व्याख्या द्या.
 (ड) 'पिडीत' कोणाला म्हणतात ?
 (इ) 'चौकशी' व 'खटला' यातील फरक दोन मुद्यांनी स्पष्ट करा.
 (फ) तडजोडयोग्य (कंपाउंडेबल) गुन्हे म्हणजे काय ?
 (ग) खटल्यामध्ये सरकारी वकिलांची भूमिका कोणती असते ?
 (ह) दोषारोप (चार्ज) म्हणजे काय ?
 (आ) प्रोबेशन ऑफीसरची प्रमुख भूमिका / कार्य कोणते असते ?
 (ज) 'बालगृह' याची व्याख्या द्या.

२. कोणत्याही चारांवर टिपा लिहा :-

- (अ) पत्नी, मुले व पालकांस पोटागी
 (ब) प्रथम खबरी अहवाल
 (क) दोषारोप एकत्र करणे
 (ड) पोलीसांचे समोरील जबाब
 (इ) वैकल्पिक न्याय निवारण प्रदत्तीस मदत म्हणून 'गुन्हा कबुली वाटाघाटी' (प्ली बार्गेनिंग)
 (फ) बालगुन्हेगाराचे (जुव्हेनाईल) अधिकार

३. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :-

- (अ) 'क्ष' नावाच्या असामीला एक पोलीस अधिकारी अशा संशयावरून अटक करतात की 'क्ष' याने अजामीनपात्र गुन्हा केला आहे.
 (i) मॅजिस्ट्रेटच्या आदेशाशिवाय 'क्ष' यास पोलिसांचे ताब्यात किती वेळ ठेवू शकतात ?
 (ii) न्यायालय 'क्ष' यास जामीन देऊ शकते काय ? कोणत्या परिस्थितीत जामीन नाकारला जाऊ शकतो ?

(ब) 'अ' हे एक वृद्ध वडिल आहेत, ज्यांचा मुलगा चांगला पगार मिळवणारा एक अधिकारी आहे. 'अ' यांना मुलाचे घरातून बाहेर काढलेले असून ते आपल्या मित्रांबरोबर मित्रांचे मेहरबानीने राहतात.

(i) 'अ' आपल्या मुलाकडून पोटगी मागू शकतात काय ? कोणती तरतूद वापरता येईल ?

(ii) मुलास न्यायालयाने पोटगी देण्याचा आदेश करूनही जर त्याने ती दिली नाही तर 'अ' काय करू शकतील ? 'अ' यांना सल्ला द्या.

(क) 'अ' आणि 'ब' हे शेजारी असून त्या दोघांचेही जमिनीलगत एक पाण्याचा पाट आहेत. 'अ' याने सदर पाट आपल्याला पाणी मिळावे म्हणून अडविला व 'ब' पाण्यापासून त्यामुळे वंचित झाला. 'ब' चे शेतीचे काम खूप जोरात व महत्वाच्या टप्प्यावर असून पाणी खूप गरजेचे आहे, त्याला दिवाणी न्यायालयात जायला वेळ नाही.

(i) 'ब' क्रि. प्रो. कोडच्या एखाद्या तरतुदीचा परिणामकारक वापर करून घेऊ शकतो काय ? कसे ?

(ii) क्रि. प्रो. कोडमधील अशा तरतुदीमागे संसदीय उद्दीष्ट (लेजीस्लेटीव्ह इंटेंशन) काय आहे ?

४. खालीलपैकी कोणत्याही चारही उत्तरे लिहा :-

- (अ) जुव्हेनाईल जस्टीस बोर्ड म्हणजे काय ? त्याचे गठन कसे होते व त्यास जुव्हेनाईल जस्टीस अॅक्ट, २००० अन्वये काय अधिकार आहेत ते स्पष्ट करा.
- (ब) प्रोव्हेन ऑफ ऑफिन्डर्स अॅक्ट, १९५८ ची विशेष वैशिष्ट्ये सांगा. या कायद्यासाठी शिक्षेची कोणती धार (संकल्पना) वापरण्यात आली आहे ?
- (क) जामीन मंजूर करायचा की नाही हे ठरविण्यासाठी कोणते निकष विचारात घेतले जातात ते नमूद करून ते सर्व स्पष्ट करा.
- (ड) सेशनस खटल्याची पूर्ण प्रक्रिया स्पष्ट करा.
- (इ) आरोपी व साक्षीदार यांना न्यायालयात हजर करून घेण्यासाठी क्रि. प्रो. कोडमध्ये कोणत्या तरतुदी आहेत ?
- (फ) फौजदारी न्यायालयाने जजमेंट देण्याबद्दल क्रि. प्रो. कोडमध्ये काय तरतुदी आहेत त्या संपूर्णपणे स्पष्ट करा.